

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

LETNIK 1930

V LJUBLJANI 1930

ZALOŽIL ŠKOFIJSKI ORDINARIAT V LJUBLJANI

TISKALA JUGOSLOVANSKA TISKARNA

ŠKOTIJSKI LIST

LETNIK 1930

V LJUBLJANI 1930

ZALOŽIL. ŠKOTIJSKI ORDINARIAT V LJUBLJANI

TIŠKALA JOHNSONOVNA TISKARNA

KAZALO

k letniku 1930 Ljubljanskega škofijskega lista. — Skupaj 10 številčk.

A

Anton Bonaventura, škof: Vernikom o življenju v družini	1
Anton Bonaventura, škof: Duhovnikom za l. 1930.	6
Anton Bonaventura, škof: O molitvah za rešitev Rusije	30
Anton Bonaventura, škof: Obrednik za procesije sv. Reš. Telesa	72
Anton Bonaventura, škof: Duhovnikom in vernikom za slovo	79

B

Bera in berski zapisniki	48
Binacije na odpravljene praznike	149
Birmanci, seznamek za l. 1930	149
Birmovanje v l. 1930.	11, 54
Blagoslavljanje čudodelne svetinje M. b.	148
Brevir pred sv. Reš. Tel.; odpustek	144
Bula o imenovanju škofa dr. A. B. Jegliča za nasl. nadškofa	78

C

Caritas	138
Cerkvene starine, prodajanje	148

Č

Čudodelna svetinja M. b., blagoslavljanje	148
Čudodelna svetinja M. b., pismo sv. Očeta	142

D

Dekanski shod, poročilo	97
Družba treznosti, poročilo za l. 1929.	73
Duhovne vaje v l. 1929., seznam	16
Duhovne vaje duhovnikov, skupne	74
Duhovne vaje za laike, referat	100
Duhovno pastirovanje mladeničev in deklet	105

E

Evharistični kongres v Zagrebu, razglas vernikom	59
Evharistični kongres v Zagrebu, pastirsko pismo škofov	93

G

Gregorij, škof: Vernikom o škofovskem poklicu	129
Gregorij, škof: Duhovnikom ob nastopu	135
Gregorij, škof: Obhajilna patena	138
Gregorij, škof: Ob 25letnici zavoda sv. Stanislava	141
Gospodinjski tečaji	139

I

Izpiti duhovnikov v zm. kan. 130	32
--	----

K

Kanonična vizitacija v l. 1930.	11, 54
Katoliška akcija, poročilo	118
Katoliški katekizem, razglas o rabi	122
Kmetijske nadaljevalne šole	139
Kolkovina in takse za listine	123
Konference za l. 1930.	12
Konference Sodal. ss. C. J. v l. 1929.	45
Konkurzni razpisi:	
Suhor, Osilnica	20
Kamnik, Sv. Planina, Grčarice, Rudnik, Kovor	35
Mavčiče, Dobrnič, Leše	36
Šmartno pri Litiji	55
Bela cerkev, Boh. Bistrica, Rakitna, Sorica, Leše	75
Rovte, Primskovo	91
Dražgoše, Koprivnik v Boh., Turjak, Gorje	151
Krekova mladina	119

L

Listine, kolkovine in takse	123
---------------------------------------	-----

M

Mašno vino, devanje sladkorja v mošt	149
Molitve po tihi maši za Rusijo	89
Molitvena ura po namenu sv. Očeta	58
Mrtvo-najdeno dete, vpis v rojstno knjigo	90
Mutanda in Directorio liturg. 1930	122

N

Nadzorniki organistov	15
Najemnina cerkvenih zemljišč	18
Nedostojna ženska moda, navodilo sv. kongregacije koncila	13
Novomašniki l. 1930.	33

O

Obhajilna patena	98, 138
Obrednik za procesijo sv. Reš. Telesa	72
Odpravljeni prazniki, binacije	147
Odpravljeni prazniki, oklici	147
Odpustek za officium coram Sanctissimo	144
Odpustek »toties, quoties«, molitve	143
Oklici za odpravljene praznike	147
Okrožnica »Mens nostra« pap. Pija XI.	21
Okrožnica »Ad salutem humani generis« papeža Pija XI.	61, 82
Oratio imperata	138
Organisti, prijava osebnih sprememb	54
Organisti, zavarovanje	123

P

Pastirsko pismo jugoslov. škofov o krščanski vzgoji mladine	37
Pastirsko pismo jugoslov. škofov o evharističnem kongresu v Zagrebu	93
Patena, obhajilna	98, 138
Pisarniške takse, škofijske	14
Pismo sv. Očeta o čudodelni svetinji M. b.	142
Poročilo o dekanskem shodu	97
Postna zapoved	9, 89
Poziv cerkvenega sodišča	124
Prijavljanje prebivalstva, uredba	49
Proslava 80 letnice škofa dr. A. B. Jegliča	58
Protituberkulozna liga v Ljubljani	34

R

Razglas o Ivanu Lomšku	74, 124
Razne objave 18, 34, 54, 60, 74, 89, 124	139, 149
Reductio ad statum laicalem	34, 54
Rente, predvojne	90

S

Seznamek birmancev l. 1930.	149
Slovstvo:	
Dr. Ciril Potočnik: Dobri pastir, I.	11, 19, 150
Vestnik Dejanja sv. Detinstva za leto 1929. in 1930.	19, 151
Duhovni vestnik tretjeredne skupščine duhovnikov v Mariboru	19
Voditelj Marijinih družb za l. 1930.	19
Dr. Mihael Opeka: Kralj vekov	55

O krščanski vzgoji mladine	55
Anton Mrkun: Slovanski svetniki	90
Adrian Egger: Kirchliche Kunst- und Denkmalpflege	91
Anton Koritnik: Ob srebrnem jubileju škof. zavoda sv. Stanislava in škof. gimnazije v St. Vidu	126
Caritas. Poročilo o Vinc. družbi	126
Dr. Josip Srebrnič: Za poredak u našim kupališnim prilikama	126
Sodalitas ss. C. J., konference v l. 1929.	45

Š

Škofijska kronika 20, 36, 55, 60, 76, 91, 127, 140.	151
Škofijske pisarniške takse	14
Škofijski nadzorniki organistov	15
Šolske maše ob državnih praznikih	147

T

Takse in kolkovina za listine	123
Toties — quoties, molitve za odpustek	143
Trošarina občinska, na mašno in berno vino	89

U

Umrli duhovniki:	
Jožef Laznik, Franc Pavšič, Jakob Pavlovčič	20
Franc Zorec, Ivan Lavrenčič	36
Stefan Rihar, Janez Klobovs	56
Andrej Krajec	60
Jakob Bajec	76
Janko Šiška	92
Gašper Porenta, Franc Birk, Jakob Kleindienst	128
Anton Dolinar, Jožef Knific	152
Uredba o prijavljanju prebivalstva	49

V

Veroučne ure na osnovnih šolah	150
Vino, mašno in berno, ter občinska trošarina	89
Vojaški razpored duhovnikov	124

Z

Zakon o narodnih šolah, spremembe	111
Zakon o ustanovah	150
Zavarovanje cerkvenih uslužbencev	123
Zavod sv. Stanislava, razglas o sprejemu	73
Zavod sv. Stanislava, ob 25 letnici	141
Zemljišča, cerkvena, najemnina	18

Ž

Železniške legitimacije duhovnikov	51, 150
--	---------

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST

Leto 1930.

Ljubljana, 25. januarja 1930.

Štev. 1.

1.

Anton Bonaventura,

po božji in apostolskega sedeža milosti škof ljubljanski,
vsem vernikom blagoslov in mir od Gospoda.

Navajeni smo, da nam gospodje duhovniki v pridigah večkrat govorijo o smrti, o sodbi in o večnosti. Te resnice so pretresljive in odločilne za vse naše življenje. In vendar nas največkrat skoraj nič ne ganejo in na naše življenje komaj kaj vplivajo. Preveč smo jih navajeni.

Čutite pa, dragi verniki, da tako čudno notranje razpoloženje ni pametno, da je za nas nevarno. Umrli bomo gotovo, k strogo pravični sodbi pridemo gotovo, večnost srečna, ali nesrečna je pa tudi gotova.

Kajne, ako hočemo sami sebi dobro, moramo pač vse življenje uravnavati v pogledu na večnost. Tega ni treba šele dokazovati, samo po sebi je umevno. Naše življenje pa poteka večinoma v domači družini. Je pa v tem oziru vedno več napačnih, zmotnih trditev po mestih in po vaseh.

Zato sem sklenil, da Vam v luči večnosti bistro in točno pojasnim nekatere strani našega življenja v domači družini.

1.

Družina se ustanovi po sv. zakonu. Mladenič in dekle skleneta pred svojim župnikom in pred dvema pričama trajno življenjsko zvezo z namenom medsebojne pomoči, pravilne odpomoči poželjivosti in posebno z namenom takega medsebojnega občevarja, da morejo priti otroci na svet.

Za zakonsko zvezo se morata mladenič in dekle skrbno pripraviti. Bog je človeško naravo tako ustvaril, da se po telesni dozorelosti vzbuja želja po ustanovitvi lastne družine. Ker je pa temelj družine krščanska medsebojna ljubezen med možem in ženo, je Stvarnik v človeško naravo vsadil nagnjenje, ki se razvija v zakonsko ljubezen.

To nagnjenje sili k občevarju z drugim spolom, tudi k prepovedanemu občevarju in je zato njegov razvoj nevaren. Krščanski mladenič in krščanska dekle to nagnjenje premagujeta, ga brzdata in držita v mejah sramežljivosti in poštenosti in to ves čas, dokler ni zanju po okolnostih dobro in koristno, da se poročita.

Ko si mladenič izbere dekle, ki jo namerava poročiti, pozveduje, če ga bo izvoljeno dekle hotelo in bi-li bili obojni starši s to zvezo zadovoljni. Morebiti tako pozveduje po zanesljivih osebah. Nazadnje gre snubit. Ako ga dekle hoče in je staršem prav, si obljubita zakon.

Sedaj se začne prava medsebojna ljubezen neveste in ženina. Ako se ženin in nevesta spoštujeta ter medsebojno pazita na nepokvarjeno čistost telesa, je to tista ljubezen, ki jo še sveto pismo hvali.

Čista ljubezen ženina in neveste se pa kaj lahko sprevrže v nedovoljeno ljubezen, ki s skoraj nepremagljivo silo vleče k tesnemu medsebojnemu združenju. Ker oba to silo v sebi čutita in dobro vesta, da edino-le zakrament sv. zakona daje pravico do zakonskega občevarja v svrhu roditve otrok, zato se odločno ogibata nevarnega, samotnega sestajanja ter molita in sklepata, da bosta do poroke ohranila svojo čistost. Starši naj na oba pazijo in jima pomagajo, da ne zabredeta v nespodobne grehe.

Taka priprava za sv. zakon je krščanska, ter edino primerna in spodobna za krščanske zaročence. Mladenci in dekleta! Kajne, da resno želite po tem poštenem potu hoditi in priti v sveti zakonski stan. Zato se bojte že same misli in želje, da bi pred poroko grešno občevali, si devištvo uničili in se s premnogimi grehi v mislih, željah in dejanju omadeževali.

2.

Omenim še neke važne okolnosti. Veljavno sklenjeni in z zakonskim občevarjem dovršeni zakon je nerazvezljiv in traja do smrti enega zakonskih. Tako zahteva zadrževana ljubezen, tako vzgojevanje otrok, tako sam Bog, ki je zakon posvetil s tem, da ga je dvignil do časti zakramenta.

Te nerazvezljivosti zakona se morata zaročenca in potem mlada zakonska dobro zavedati. Ta zavest, da morata biti skupaj do smrti, da veljavnega zakona še papež ne more razdreti, naj v možu in ženi zbudi trden sklep: ohraniti medsebojno ljubezen, morebitne razžalitve takoj odpustiti, nagnjenje k prepirom premagovati.

Žal, da se zavest o nerazvezljivosti zakona bolj in bolj izgublja. Kar čudim se, ko mi večkrat prihajajo prošnje, naj se ta in ta zakon razveže in dotičnikom dovoli nova poroka. Grozna nevednost! Tem bolj, ker je gotovo, da navadno le zakonska nezvestoba do take prošnje dotičnike pripelje. O, koliko smrtnih grehov! Kaj bo s takimi v večnosti?

Neizrečeno žalostno je tudi dejstvo, da se od leta do leta bolj množe nujne prošnje za ločitev zakonov od mize in postelje. Pred vojno so bile take prošnje, ki so znak nesrečnega zakonskega življenja, jako redke, sedaj jih je pa toliko, da, kar na stotine v enem letu. O Bog, koliko bridkosti, koliko sovraštva, koliko grehov! Kje je pravo medsebojno zatajevanje in premagovanje, kje prvotna ljubezen ob času poroke!

Res, Cerkev večkrat tako ločitev zakonskih dovoli, toda s težkim srcem! Bosta li ločena zakonska živela zdržno, in sicer ne le v dejanju, ampak tudi v mislih in željah? O, oba sta v nevarnosti za grešno prešuštvovanje. Kaj bo z njunima dušama!

Zato prosim vse, ki stopate v zakon ali ki ste že več časa v njem: trdno sklenite, da boste medsebojne slabosti premagovali, da se boste ogibali vsega, kar bi moglo medsebojno ljubezen zmanjševati. O žena, vedno naj te vodi misel in želja, da hočeš možu ustreči v vsem, kar ni greh, če je tudi za to kakega ponižanja treba. Ali ni bolj prav, da ostane med teboj in med možem nezmanjšana ljubezen, kakor pa, da nastane med vama prepir in kreg! Isto velja tudi o tebi, zakonski mož. Nikoli ne pozabi opomina sv. apostola Pavla: »Možje, ljubite svoje žene, kakor je tudi Kristus Cerkev ljubil in samega sebe zanjo dal ... Tako so tudi možje dolžni svoje žene ljubiti kot svoja telesa. Kdor ljubi svojo ženo, ljubi samega sebe.« (Ef 5, 25. 28.)

3.

Nujno vas prosim, varujte se mešanih zakonov! Na to okolnost opozarjam, ker se tudi taki zakoni množijo. Take zakone sklepajo največkrat dekleta, ki hodijo v druge kraje služiti. Dekle ne pazi na svoje srce, pa se naveže na nekatoliškega mladeniča. In če ne pazi tudi potem, se kaj rado zgodi, da se nato morata poročiti. Hočeta se torej poročiti. Kaj naj storita? Dvojna je pot v tak, tako zvani mešani zakon.

Prva je, da dekle po župnem uradu zaprosi svojega škofa za spregled zadržka mešane vere. Da more škof tako prošnjo uslišati, je potrebno to-le: nekatoliški zaročenec se mora pismeno zavezati, da bo katoliškemu drugu pustil spolnjevati vse njegove verske dolžnosti; oba pa se morata pismeno zavezati, da bodo vsi v njunem zakonu rojeni otroci vzgojevani katoliško in da se bosta poročila edino-le pred katoliškim duhovnikom. Ako se pridruži prošnji še važen razlog, n. pr. nevarnost skupnega življenja brez poroke, ali nevarnost odpada od vere, more škof, dasi gotovo bridkega srca, dovoliti tak zakon.

Bridkega srca, pravim. To pa zato, ker ne ve, ali bo nekatoliški ženin v vse te pogoje res tudi v srcu privolil? Ali bo privolil v poroko edino-le pred katoliškim župnikom in obljubil vzgojevanje vseh otrok v katoliški veri? In ako v prvi ljubezni privoli, ali bo dane obljube trajno izpolnjeval? In ali ni očitna nevarnost, da se zaradi tega med zakoncema ljubezen ohladi, da nastanejo med njima dnevni prepiri in kregi? In ako živita v kraju, kjer ni katoliškega duhovnika, ni katoliške cerkve, ni katoliškega verouka v šoli, ali ni resna nevarnost, da začne katoliška žena živeti vedno bolj po duhu nekatoličana, da katoliške navade in katoliške dolžnosti opusti in se tudi njeni otroci nekatoliško vzgajajo? O, koliko grehov! Kakšna bo zadnja ura, kakšna sodba božja!

Drugi slučaj je, ko nevesta ne bi prosila za spregled zadržka mešane vere, pa bi se kar poročila pred nekatoliškim duhovnikom. Naj ve, da smrtno greši, da je njena poroka pred vestjo in Bogom neveljavna, da bo torej živela le v grešnem razmerju. Kaj pa, ako izstopi iz katoliške Cerkve, kar žalibog mnoge store? Grozno! Strašen greh, življenje v vednem grehu! In nazadnje? Se bo-li mogla spraviti z Bogom vsaj ob smrtni uri? In njeni otroci? Vzgojevani bodo v nekatoliški veri; kolika odgovornost pred Bogom! Naj pa tudi ve, da je v tem slučaju iz Cerkve izobčena radi poroke pred nekatoliškim duhovnikom in radi vzgojevanja otrok v nekatoliški veri.

Isto velja o katoliškem mladeniču, ki bi v zakon vzel nekatoliško deklo. Morebiti je odpad od vere manj verjeten, toda, je pa katoliška vzgoja otrok malo verjetna, da, skoraj nemogoča. In zopet vprašam: kaj pa duša, kaj pa smrt, kaj pa sodba božja, kaj pa večnost?

4.

Namen zakona je trojen: prvi in najbolj bistven je zaploditev otrok, drugi je medsebojna pomoč moža in žene in tretji odpomoč poželjivosti, ki naj se ji zadostuje edino le v zakonski zvezi. Zavoljo izvirnega greha se je človekova poželjivost močno razpasla in se je zakon omadeževal. Kristus pa je posegel vmes in je zakon dvignil na čast zakramenta, ki naj zakonskim podeljuje posebno tri milosti: da si mož in žena ostaneta zvesta, da ostaneta v skupnem življenju do smrti enega od njiju in da imata rada svoje otroke kot naraven sad njune medsebojne zakonske ljubezni in kot poseben blagoslov božji.

Vsakdanje življenje nas uči, da verni kristjani te namene milosti sv. zakramenta res dosežejo. Mož pozna in zares ljubi samo svojo ženo,

prestraši se že misli na drugo; isto velja o ženi. Oba si prizadevata ostati skupaj do smrti, zato odbijata vsako misel na ločitev in si rajši vsake morebitne medsebojne razžalitve odpustita. Naši zakonski imajo otroke radi, žele si jih in sladek jim je trud pri njihovem vzgojevanju.

Pred vojno je bilo o zakonski nezvestobi pri nas, vsaj po deželi, malo slišati. Če sta bila fant in dekle morda prej razuzdana, sta si po poroki navadno ostala zvesta. Tudi o ločitvi od skupnega življenja ni bilo veliko slišati. In večje število otrok je naše zakonce veselilo. Kvečjemu od socialnih demokratov in iz Amerike je kako pohujšanje prišlo, a so se pri nas navadno vsi nad njim zgražali, ako se je zanje doznalo.

Kaj pa po vojni? O, prežalostne govorice in trditve se od dne do dne vedno bolj glasno in bolj pogosto pripovedujejo. Omenil sem že, kako se množe ločitve zakoncev od skupnega življenja, ločitve, ki navadno predpostavljajo vzroke, ki so v zakonski nezvestobi. O, koliko družin je zato nesrečnih, koliko jih ima pekel že na zemlji!

Še bolj grozno pa je, da se tudi pri nas vedno bolj očitno in brez sramu govori o tako zvani beli kugi. Saj veste, na kaj mislim. Bela kuga je strašen zločin zakonskih, ki v zakonskem občevanju preprečujejo započetje otroka, ali ki spočetega pred rojstvom odpravijo.

Tako početje je naravnost zoper glavni namen zakona. Kaj je rekel Stvarnik, ko je Evo pripeljal k Adamu? »Oba je blagoslovil in jima rekel: naraščajta in množita se, in napolnita zemljo! (1 Moz 1, 28.) Torej je Bog Adama in Evo z blagoslovom zvezal v zakon in jima povedal namen zakona, ki je: naraščajta in množita se! Od tod sledi, da morata mož in žena tako občevati, da je novo življenje možno, voditi jih mora ljubezen do potomcev.

V starem zakonu opozori sv. pismo na Onana, ki je prvi storil greh, s katerim se spočetje onemogoči. In za to dejanje pravi sveto pismo o njem: »Zato ga je Gospod umoril, ker je storil ostudno reč.« (1 Moz 38, 9. 16.) Kakšna grehota mora biti to dejanje, da je Bog Onana tako nemudoma s smrtjo kaznoval!

Zakonsko občevanje je skrivnostno, vzvišeno, posvečeno, ako pride iz svete zakonske ljubezni in omogoči začetek novega življenja. Kako je pa to občevanje gnusno, ako prihaja le iz poželjivosti in novo življenje onemogoča!

Še bolj grozno pa je, začeto življenje uničiti. Tako dejanje je naravnost umor, je zoper namene zakona, je zoper sveto ljubezen staršev do otrok, da, je sovraštvo do otroka, čigar duša, neočiščena od izvirnega greha, ne more v nebesa. Dodam še to, da je odprava sadu večkrat smrtno nevarna, ali vsaj materno zdravje večkrat za vedno uniči.

Dragi moji! Ne zamerite, da sem Vas na vse to opozoril. Gnala me je iskrena ljubezen do Vas, da bi Vas obvaroval pekoče vesti in večnega pogubljenja. Kdor v tem grehu živi, pa nima trdne volje poboljšati se, ne more dobiti sv. odveze, ne more k sv. obhajilu. In ker živi v vedno novih smrtnih grehih, mu tako stanje potemnjuje vero, da mu morda celo zamre. Ko pa pride smrtna ura in ko pride sodba pred svetim in pravičnim Bogom, kakšna bo večnost? O, nesrečna, vekomaj nesrečna!

Iz teh razlogov Vas tedaj prav nujno prosim: ne oskrunajte svetega zakona, cenite njegovo svetost! Ne smatrajte otrok kot breme, ampak kot poseben blagoslov božji in kot izdaten pripomoček za zveličanje Vaših neumrjochih duš! Zarotim Vas, ne poslušajte zapeljivcev in zapeljivk, ki Vam ovirajo otrok svetujejo, ali se Vam v svoji hudobiji celo posmehujejo, ko imate več otrok! Zarotim Vas, ne poslušajte izobraženih mož ali zlobnih žena, ki Vas teh grdobij uče.

Ampak, Boga se bojte! Zaupajte v njegovo previdnost, da bo skrbel za živež otrokom On, ki Vam je podelil zaželjeno rodovitnost in dosti otrok. Trepetam pa pred dejstvom, da se bela kuga zelo naglo širi. O, kako izziva pravično jezo božjo! Bojim se, da nas Bog kaznuje tudi s tem, da dopusti nove vojne, nove morije, nove kužne bolezni, da se tako za zaslužen kaznen nadaljuje v zakonu začeto uničevanje človeškega življenja. Prestrašen in poln bridkosti klečim vsak dan pred tabernakljem in kličem: Jezus, usmili se nas, Jezus, prizanesi nam, Jezus, pomagaj nam, da se moj dragi slovenski rod ne pogrezne v to grozno mlakužo in ne pogine pod udarci Tvojega pravičnega gneva!

5.

Ni potrebno, da bi Vam dokazoval sveto in sladko dolžnost vzgojevati svoje otroke. Bog Vam je vsadil v srce veliko ljubezen do otrok, ljubezen, ki Vam lajša trud in skrb za mladi rod. O vzgojevanju Vam ne bom govoril sedaj. Saj sem Vam o tem že mnogo pisal v posebnih knjižicah in po Družbi sv. Mohorja, pa bo morebiti še kaka prilika tak nauk zahtevala. Danes bi Vas rad le na dve strani vzgojevanja opozoril.

Prvič poskrbite, da vzgojite otroke v svetem strahu božjem, v pokorščini, sramežljivi čistosti in medsebojni ljubezni. V prvih letih je srce za vse sprejemljivo; prvi vtiski segajo najbolj globoko v otrokovo dušo in vplivajo nanjo skozi vse življenje. Poudarjam, da je temelj vsake vzgoje strah božji, ki otroka varuje v najbolj nevarnih letih, da se ne pogrezne v ostudne grehe, ali pa, da se hitro vzdigne, ako bi v prehudi strasti morda vendarle globoko padel. Naj otrok Boga ljubi, naj rad moli in se greha boji.

Pri vzgojevanju imate starši to srečo, da Vas katoliška Cerkev uči, kako vzgajajte. Jezus sam je dal svoji Cerkvi nalog, pravico in dolžnost, da Vam in Vašim otrokom oznanja večne resnice, po katerih se morate ravnati, da dosežete svoj večni cilj. Pravim, da je ta naredba Jezusova za Vas največja sreča. Vsaj za gotovo veste, kako morate živeti Vi in kako morate svoje otroke vzgojevati, da bo prav. Zunaj Cerkve ni nobenega zanesljivega učitelja. In ako govori sam Gospod, kdo Njegovega nauka ne bi rad sprejel, da, kdo bi se upal Njemu upirati? Pameten človek ne!

In sedaj pride šola. Prve šole je do zadnjega časa ustanavljala Cerkev. Sedaj jih ustanavlja tudi država, ki ima tudi dolžnost in pravico poskrbeti za zadostno omiko in izobrazbo svojih državljanov. Toda postopati mora sporazumno. Priznati mora naravne pravice staršev in božje pravice Cerkve, varovati jih mora in le v njihovih mejah, v njihovi luči, po njihovih načelih voditi svoje izobraževalno delo.

Kajne, to je jasno za vsakega, ki ne zamuja krščanstva, ki ne zatajuje Gospoda Jezusa. Zato mora verouk v šoli zavzemati prvo mesto; poučevati ga sme edino le duhovnik ali v slučaju, da duhovnika ni, le tisti učitelj, ki ga škof za to posebej pooblasti. Poučevanje v drugih predmetih se ne sme nikoli protiviti verskim resnicam, ki jih je Bog razodel. Šola mora navajati otroke na molitev, na praznovanje nedelj in praznikov, na prejetje svetih zakramentov.

Kajne, kako primerno je vse urejeno. Otrok se vzgaja od prve mladosti do samostojnosti; za vzgojo ima prvo pravico Cerkev, potem starši in država. Naj vsi trije postopajo složno, pa se bodo iz otrok vzgojili dobri kristjani in dobri državljani.

6.

H koncu naj Vam povem, kako Vam je v čast, ker ste na glasu, da ste delavni, da ste vedno bolj izurjeni v vsem, kar se tiče Vašega poklica

kot kmetovalci, kot delavci, kot obrtniki. Radi se udeležujete raznih tečajev, bodisi gospodarskih, gospodinjskih, združnih. Čujem, da v vsakem oziru napredujejo posebno naši fantje in naša dekleta.

Prosim Vas vse, prizadevajte se za pravo krščansko oliko. Fantje, bodite trezni, bodite krotki, bodite pokorni, bodite prijazni, ljubeznivi, postrežljivi, ponašajte se ne s surovostjo, s kletvami, s pretepi, s ponočevanjem, ampak z lepimi čednostmi krščanskega življenja.

Da bodo Vaši otroci vsestransko napredni in to v krščanskem duhu, za to poskrbite starši. V Vaši družini naj vlada mir, medsebojna ljubezen, naj ne bo v njej surovosti, preklinjevanja, pijančevanja. Kličem Vam s svetim apostolom Pavlom: »Žene, bodite podložne možem, kakor se spodobi v Gospodu. Možje, ljubite svoje žene in ne bodite osorni proti njim. Otroci, bodite staršem poslušni v vsem; zakaj to ugaja Gospodu. Očetje, ne srdite svojih otrok (s preveliko strogostjo), da jim srce ne upade. Služabniki, bodite v vsem poslušni zemeljskim gospodarjem, ne s službo na oko ..., ampak v strahu Gospodovem« (Kol 3, 18—23).

Dalje Vam kličem s sv. Pavlom: »Zamorite torej ude, kateri so na zemlji, nesramnost, nečistost, pohotnost, zlo poželjivost, lakomnost ..., zaradi teh prihaja jeza božja nad otroke nepokornosti ... Pa tudi odložite vse: jezo, srditost, hudobnost, zmerjanje in grdo govorjenje iz svojih ust. Ne lažite drug drugemu ... Oblecite si kakor izvoljenci božji, sveti in ljubljani, pristrčno usmiljenje, dobrotljivost, ponižnost, milobo, potrpežljivost; prenašajte drug drugega in si odpuščajte, če ima kdo nad kom kaj grajati, kakor je Gospod Vam odpustil ... in mir Kristusov naj kraljuje v Vaših srcih« (Kol 3, 5—15).

Kajne, kako lepi in prekoristni so nauki sv. apostola Pavla! Da jih boste dobro spoznali in stanovitno izpolnjevali, zato molite in prav posebno radi obiskujte službo božjo s pridigo in s sveto mašo. Tako prosim vse, posebno naša dekleta in drage moje fante. Saj ravno molitev, pridiga, sveta maša podeli srcu tisto luč, spoznanje in moč, da morete premagovati poželjivosti in surovosti, pa živeti pošteno, trezno, čisto, krotko, olikano, kakor se slovenskim fantom spodobi.

Še to Vam naročam, da se prav vsi oklenite svojih dušnih pastirjev, ki Vas bodo vedno bolj nujno vabili k delu katoliške akcije, v Marijine družbe in v druge, za Vas prepotrebne fantovske in dekliške zveze, kjer se boste v luči svete vere navajali na omikano, krščansko in zato napredno ter srečno življenje. Amen.

Blagoslov vsemogočnega Boga, Očeta, Sina in sv. Duha naj pride nad Vas in naj ostane vselej nad Vami!

V Ljubljani, na praznik sv. Družine, dne 12. januarja 1930.

† Anton Bonaventura,
škof.

2.

Gospodom duhovnikom za l. 1930.

Navadili smo se, da ob pričetku vsakega leta spregovorim tudi Vam, gospodje sobratje in sodelavci v dušnem pastirovanju, in Vam podam nekoliko smernic za enotno delovanje po vseh župnijah naše lepe škofije.

Zato Vas prosim, da uvažujete sledeča navodila za leto 1930.

1.

Moram biti nekoliko nadležen in Vam najpoprej pisati o katoliški akciji, o kateri tudi sv. Oče vedno in vedno govore.

V tem oziru smo tekom l. 1929. storili precej važnih korakov. Opozorim Vas: a) na pravila za to akcijo in dodano pojasnilo (Škof. list 1929, str. 47—50); b) na poročilo o sestanku za ureditev katoliške akcije, v katerem premišljeno prečitajte obravnavo dr. Cukale, kanonika lavantinskega (Škof. list 1929, str. 55—65), in c) na moj pastirski list vernikom, ter na moje pismo duhovnikom (Škof. list 1929, str. 87—94).

Iz teh poročil, razprav in listov boste prav lahko posneli točna navodila za uspešno tozadevno delo. V Ljubljani imamo škofijski svet in ožji škofijski odbor. Predsednik zadnjega je prof. dr. Grafenauer, moj zastopnik v njem pa je moj koadjutor dr. Rožman. Ako ste glede katoliške akcije v kakih dvomih, obrnite se nanj za navodila. Člani škof. odbora pa so pripravljeni priti tudi na konference Sodalitatis, da bi Vam tam podali razna pojasnila.

Gospodje, na delo! Upam, da boste akcijo mogli raztegniti na ogromno večino vernikov, ker so padle ovire, ki bi nam bile prej tako delo močno otežkočale.

2.

V zadnji lanske številki Škofijskega lista ste na str. 149—154 čitali gimnazijsko poročilo o delu in življenju v našem zavodu sv. Stanislava v letu 1928.-29. Prepričan sem, da Vas je obsežno poročilo močno zanimalo. Zavod nam je potreben. Hvala Bogu, da v obilni meri izpolnjuje svojo težko nalogo, kar tudi državni nadzorniki priznavajo.

Opozorim Vas na določbe naše tretje sinode o zbiranju prispevkov za te zavode ob kvatrnih tednih. Prispevki so potrebni, da zavod vzdržimo. Ko bi vsi gojenci plačali določeno vsoto vzdrževalnine, mogli bi nekako shajati. Toda koliko gojencev je siromašnih in koliko staršev ne plača dogovorjene vsote za fanta! Ako bi se pa vsi gospodje ravnali po strogem navodilu sinode, bi tudi za silo šlo. Spomnite se, da so zbirke naravnost zaukazane in popolnoma v smislu kan. 1355, 1° novega zakonika. »Noben župnik naj se tej dolžnosti ne odtegne.« (Tretja sinoda, str. 16. b.) Kako neljubo nam je, ako moramo vsako leto precej gospodov na to veliko dolžnost še opozarjati.

3.

V smislu rimskih navodil priporočam delo za širjenje svete vere in za apostolstvo sv. Cirila in Metoda. Škof d'Herbigny v Rimu mi je obrazložil, kako sv. Oče žele, naj obojno prevažno delo napreduje paralelno. Ker pa bi mi Slovani mogli biti za delo in namene apostolstva sv. Cirila in Metoda bolj sposobni, spretni in dovetni, sem Vam že sporočil, da bi mogli ACM postaviti v prvo vrsto.

Bog plačaj dosedanji trud za obojno veliko delo! Točen račun o prispevkih obeh družb bomo podali gg. dekanom na letošnjem binkoštnem sestanku.

4.

Mnogi gospodje z menoj vred premišlujejo, kako bi za fante in dekleta še bolj poskrbeli, kakor do sedaj. To zadevo bomo tekom letošnjega leta proučili, uredili in izvedli.

Mislimo na katoliško akcijo, ki naj bi se posebno na te kroge razširila; mislimo na Marijine družbe, h katerim bi pristopali fantje in dekleta, tudi tisti, ki še niso v teh družbah.

Nekateri mislijo tudi na organizacijo »Krekove mladine«. Jaz imam to mladino zelo rad, pa se tudi lepo razvija. Glede katoliškega življenja so člani te organizacije zadnje čase napravili velik korak naprej, kar spričuje predzadnja številka lanskega lista »Ogenj« in člančič »Versko življenje« v brošurici »Poslanstvo in pota Krekove mladine«. Živahno se gibljejo, idealni so, izredno točno so organizirani, tudi skrbе za napredek v umevanju socialnega vprašanja.

»Krekova mladina« je v tesni zvezi z »Borci« in z »Jugoslovansko strokovno zvezo«. To so trije deli dobro zamišljene organizacije katoliškega delavstva. Svoj sedež imajo v Delavski zbornici v Ljubljani. Imajo pa mnogo nasprotnikov tudi od strani naših krščanskih inteligentnih delavcev. Boje se, da bo ta močna delavska organizacija zabredla, in sicer da bi mogla biti nekako marksistična, nekako nekrščanska.

Prepričan sem in vem, da bo tekom leta ta močna delavska organizacija dokazala, da se od marksistov bitno loči, da zahteva od članov globoko krščansko življenje, da odstranjuje vse, kar bi moglo biti kvarno za katoliško moralo in da je katoliški Cerkvi popolnoma zvesta. Boli me pa njihova preostra in brezobzirna borba.

Ravno sedaj se je o tej delavski organizaciji vnela huda borba. Ker so na obeh straneh dobri in požrtvovalni možje, upam, da bo ta, sedaj začeta borba privedla do razčiščenja raznih trditev, do bratovske vzajemnosti in do skupnega sodelovanja vseh zoper grozne nevarnosti časa, v katerih živimo.

Vse gospode, ki ljubite vsak naš pokret, ki torej tudi delavce ljubite, prosim, proučavajte socialne probleme, pomagajte delavskemu gibanju, da se bo mogočno in pravilno razvilo. Tega gibanja ne bo nikdo zaustavil. Gorje nam Slovencem, ako bi se v nastali borbi poskušalo ga razbiti in delavce razdvojiti!

Zato veliko molimo, naj nas sv. Duh razsvetli, da bomo vse tako uredili, kakor zahteva krščanska ljubezen! Sicer pa delajmo iz prepričanja z ljudstvom in za ljudstvo tako vztrajno, požrtvovalno in nesebično, kakor smo delali do sedaj, pa bomo vedno z njim ostali združeni.

5.

V zadnjih tednih minulega leta so nam sv. Oče poslali kar tri krasne okrožnice. Okrožnica z dne 20. decembra govori o duhovnih vajah in o mesečni duhovni obnovi. Priobčil jo bo prihodnji Škofijski list. Naročam, da jo točno proučite, ker se bo obravnavala tudi na dekanskem shodu in na jesenski pastoralni konferenci. Okrožnica z dne 23. decembra pa govori o velikem blagoslovu, ki ga je Bog v minulem sv. letu nad svojo Cerkev razlil. Prinesel jo je v lepem slovenskem prevodu Škofijski list v zadnji številki minulega leta. Upam, da ste jo vsi navdušeni prebrali in tudi vernikom razglasili.

Najbolj imenitna in obsežna je pa tretja okrožnica z dne 31. decembra l. 1929., ki govori o pravicah staršev, cerkve in države do vzgoje mladine. O tej žele sv. Oče, da se čim bolj med vse ljudske kroge razširi. Radi bomo ubogali. Poslali jo bomo, preloženo po prof. dr. Turku v lepo slovenščino, po vsej škofiji. Prinesel jo bo v prilogi tudi prihodnji »Škofijski list«.

Poskrbel sem tudi za nemške izvide. O, koliko lepega in časa primerne građiva boste imeli v njej za govore v cerkvi in za predavanja v cerkvenih družbah in prosvetnih društvih.

6.

Kaj nam bo leto 1930. prineslo? Nič ne vemo. Vznemirja me dejstvo, da se k o m u n i z e m skoraj neopaženo širi in spodjeda temelje za mirno družabno življenje. Včasih bukne na dan: na Nemškem, na Francoskem, na Angleškem, v Ameriki. Res, vlade ga potlačijo, a kmalu zopet drugod bukne na dan. Ti izbruhi dokazujejo, da je ta pogubni nauk že povsod razširjen in bi mogel v doglednem času doseči svoj namen: v krvavih prekucijah razbiti dosednji družabni red. Pomaga mu pa najbolj nenaravni in nenravni kapitalizem, ki vlada v Ameriki, pa tudi v Evropi. Molimo, držimo vernike v mejah krščanske vere in morale in prosimo Boga, naj se nas usmili!

Pozdrav in blagoslov vsem!

V Ljubljani, dne 16. januarja 1930.

† Anton Bonaventura,
škof.

3.

Postna zapoved.

Pooblaščen od sv. stolice določujem glede postne zapovedi za leto 1930. v ljubljanski škofiji:

I.

1. Zapoved o zdržnosti zahteva edinole zdržnost od mesa in mesne juhe. Torej je vse dni zdržnosti dovoljeno rabiti katerokoli živalsko maščobo.

2. Zapoved o postu dovoljuje samo enkratni obed na dan; vendar pa sme vsakdo kaj malega zaužiti tudi zjutraj in zvečer, kakor je v dotičnem kraju navada. Dovoljeno je tudi pri istem obedu uživati meso in ribe. Glavni obed se sme preložiti od opoldne na večer.

3. Zapoved o zdržnosti veže vse, ki so izpolnili sedmo leto.

Zapoved o postu pa veže vse vernike od izpolnjenega enoindvajsetega do začetega šestdesetega leta.

II.

Katere dni v letu je zapovedana samo zdržnost, katere zdržnost in post, katere samo post? Odgovor:

1. Zdržnost od mesa je zapovedana vse petke celega leta.

2. Zdržnost od mesa in post sta zapovedana:

a) na pepelnično sredo;

b) ob petkih štiridesetdnevnega posta;

c) ob kvatrnih petkih;

d) v soboto pred binkoštimi, na dan pred praznikom Marijinega vnebovzeta (14. avgusta), na dan pred praznikom Vseh svetnikov (31. oktobra) in pred božičem (24. decembra).

3. *Samo post* je zapovedan vse druge dni štiridesetdnevnega posta, ob kvatrnih sredah in kvatrnih sobotah. Vse te dni, ob katerih je zapovedan *samo post*, je vsem vernikom dovoljeno uživati mesne jedi tudi pri večerji. Tisti pa, ki niso dolžni postiti se, smejo te dni uživati mesne jedi vselej, kadar kaj jedo.

4. Zapoved o zdržnosti in postu ne veže ob nedeljah štiridesetdnevnega posta, ob zapovedanih praznikih in tudi ne ob odpravljenih praznikih, ki jih v naši škofiji še praznujemo.

Na veliko soboto preneha opoldne zapoved o zdržnosti in postu.

Na dan pred božičem pa zapoved o postu in zdržnosti preneha pri večerji.

5. Od zapovedi *zdržnosti in posta* so izvzeti:

a) verniki v tistih krajih, v katerih je sejem, slovesno cerkveno praznovanje farnega patrona ali druga večja cerkvena slovesnost in se ondi zbere zelo mnogo ljudi;

b) vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka: vojaki, orožniki in finančni stražniki ter njihove družine.

Od zapovedi *same zdržnosti* so vse postne dni v letu, razen dneva pred božičem in velikega petka, oproščeni: delavci v rudokopih in tovarnah in njih družine; sprevodniki po železnicah in potniki, ki morajo jesti v železniških gostilnah; uslužbenci in potniki na ladjah, kadar morajo na ladjah obedovati; vsi, ki so z družino in postrežniki v zdraviliščih; vsi, ki so po okolnostih primorani jesti v javnih gostilnah, in oni, ki so od drugih odvisni, pa si ne morejo oskrbeti postnih jedi; oni, ki živijo po kaznilnicah, namreč kaznjenci, pazniki in drugi uslužbenci.

Vse one, ki se bodo olajšav posluževali, opominjam v zmislu papeževega pisma, naj bi olajšavo posta nadomestili z dobrimi deli, zlasti z miloščino za reveže.

III.

Posameznim osebam ali rodbinam more po cerkvenem pravu (kan. 1245) iz pravega vzroka tudi njih župnik podeliti spregled od postne zapovedi. Pooblaščen pa tudi spovednike, da imajo isto pravico kakor župniki, toda samo pri spovedi.

Iz posebnih od Cerkve priznanih razlogov so od samega posta izvzeti:

a) bolniki in okrevajoči ter telesno slabotni, katere bi radi posta precej bolela glava ali bi imeli omotico;

b) matere pred porodom in po porodu, naj so tudi telesno zdrave in močne;

c) ubožci, ki živijo beračijo ali imajo sploh nezadostno hrano;

d) delavci, ki morajo opravljati težka telesna dela, n. pr. kmetovalci, mizarji, kovači, zidarji, tkalci, kamnoseki, čevljarji itd., vsi ti so od postne postave izvzeti, čeprav so trdnega telesnega zdravja;

e) oni, ki morajo opravljati naporno duševno delo, n. pr. učitelji na osnovnih šolah; profesorji, če se morajo za predavanja naporno pripravljati, ali če morajo po štiri in več ur na dan učiti; dijaki, ki so večji del dneva v šoli in se resno bavijo z učenjem; misijonarji ob času misijonov.

Upam, da bomo tako olajšano zapoved vsi prav radi in vestno izpolnjevali. Molimo in delajmo pokoro, da se nas Bog usmili in ne postopa z nami, kakor bi s svojimi mnogimi grehi zaslužili.

V Ljubljani, 16. januarja 1930.

† Anton Bonaventura,
škof.

Kanonična vizitacija in birmovanje v l. 1930.

Letos pridejo na vrsto dekanije Loka, Moravče in Žužemberk. Opravilo bo tudi v treh župnijah, ki smo jih na njihovo željo odcepili od dekanije Moravče, namreč v župnijah Ihan, Dol in Sv. Helena.

Red ostane, kakor je običajen. Pripeljal se bom okoli 16. Kjer je za voljo raznih okoliščin potreben drugačen čas, bom pravočasno sporočil. Po prihodu in kratkem pozdravu pojdemo v cerkev po blagoslov. Iz cerkve bomo šli v šolo in sicer v vse posamezne razrede. Začeli bomo s prvim in potem vedno dalje. Na mizi naj bo v vsaki šolski sobi zapisnik predelane tvarine.

Katehet naj izprašuje otroke kar zapored, kakor sede. Najbolj naj izprašuje tvarino, predelano zadnje tedne. Izprašuje naj pa tudi iz drugih tvarin, vendar naj jih prehitro ne menjava. Vprašanja naj si slede sistematično, kakor so v katekizmu, in naj se lepo vežejo. Na vzgojni moment naj ne pozabi. Želim spoznati metodo katehetovo in napredovanje tvarine od razreda do razreda.

Po šoli bom obiskal cerkev in pisarno. Knjige naj ostanejo v arhivu. Za tiste, katere bom hotel videti, bom že prosil. V moji sobi naj bosta »promemorijska« in kronika.

Kratka večerja naj bo ob 19. Spovedoval bom samo zjutraj od pol petih dalje. Ob devetih je začetek sv. opravila. Opoldne kratko kosilo. Potem odhod tako, da se okoli 16 pripeljem v nastopno župnijo.

Imel bom svoj voz. Gospode prosim le, da bi poskrbeli za prevoz prtljage.

Upam, da bo uspeh vizitacije ugoden, da bo v cerkvi vse slovesno, zunaj cerkve pa veselo.

Župnije bom obiskal v naslednjem redu:

1. Dekanija Loka.

1. Stara Loka v nedeljo, 4. majnika;
2. Bukovščica v ponedeljek, 5. majnika;
3. Dražgoše v torek, 6. majnika;
4. Železniki v sredo, 7. majnika;
5. Zalilog v četrtek, 8. majnika;
6. Davča v petek, 9. majnika;
7. Sorica v soboto, 10. majnika;
8. Selca v nedeljo, 11. majnika;
9. Sv. Lenart v ponedeljek, 12. majnika;
10. Javorje v torek, 13. majnika;
11. Poljane v sredo, 14. majnika;
12. Lučine v četrtek, 15. majnika;
13. Trata v petek, 16. majnika;
14. Stara Oselica v soboto, 17. majnika;
15. Žiri v nedeljo, 18. majnika;
16. Nova Oselica v ponedeljek, 19. majnika;
17. Leskova v torek, 20. majnika;
18. Reteče v četrtek, 22. majnika;
19. Žabnica v petek, 23. majnika;
20. Škofja Loka v nedeljo, 25. majnika.

2. Dekanija Kamnik.

21. Ihan v nedeljo, 1. junija.

3. Dekanija ljubljanske okolice.

22. Dol v ponedeljek, 2. junija;
23. Sv. Helena v torek, 3. junija.

4. Dekanija Moravče.

24. Vače v sredo, 4. junija;
25. Sv. Gora v četrtek, 5. junija;
26. Moravče v nedeljo, 15. junija;
27. Vrhpolje v ponedeljek, 16. junija (birmovanje dopoldne);
28. Sv. Križ istega dne (birmovanje popoldne);
29. Sv. Trojica v torek, 17. junija (samo sv. maša);
30. Peče v soboto, 21. junija;
31. Kolovrat v nedeljo, 22. junija;
32. Podšentjurij-Izlake v ponedeljek, 23. junija;
33. Čemšenik v torek, 24. junija;
34. Št. Gotard v sredo, 25. junija;
35. Št. Ožbalt v četrtek, 26. junija;
36. Blagovica v petek, 27. junija;
37. Krašnja v soboto, 28. junija;
38. Brdo v torek, 1. julija;
39. Št. Vid v sredo, 2. julija;
40. Zlato polje v četrtek, 3. julija;
41. Česnjice v petek, 4. julija.

5. Dekanija Žužemberk.

42. Žužemberk v nedeljo, 13. julija;
43. Hinje v torek, 15. julija;
44. Ambrus v sredo, 16. julija;
45. Krka v četrtek, 17. julija;
46. Zagradec v petek, 18. julija;
47. Sela v soboto, 19. julija;
48. Dobrnič v nedeljo, 20. julija;
49. Ajdovec v torek, 22. julija;
50. Šmihel v sredo, 23. julija.

V Ljubljani, dne 17. januarja 1930.

† Anton Bonaventura,
škof.

5.

Razne konference v letu 1930.

Ker so naše razne konference še vsako leto prinesle obilno sadu, naročam, da jih gospodje vestno izvršite tudi letos.

1. Konference »Sodalitatis«.

Te konference pod varstvom in blagoslovom presv. Srca Jezusovega so posebno koristne. Saj vlivajo poguma za težko dušno pastirstvo, saj

nudijo navodila za enotno postopanje v raznih kočljivih zadevah in prav posebno užijajo ter vzdržujejo medsebojno bratovsko ljubezen.

Predzadnji lanski Škofijski list je prinesel pregled tvarin, ki ste jih obravnavali v l. 1927. in 1928. Ena prihodnjih številk pa prinese sličen pregled za l. 1929. Le prečitajte naslove obravnavanih referatov na teh konferencah, pa jih boste gotovo veselili.

2. Pastoralne konference.

Te so po cerkvenem zakoniku (kan. 131) naravnost zapovedane. Ker imamo pri nas številne sestanke »Sodalitatis«, sem določil, da sta samo dve pastoralni konferenci, ena spomladi, druga na jesen. Gotovo Vas je razveselilo poročilo o teh konferencah v štev. 8 Škofijskega lista 1929. Upam, da tudi v l. 1930. ne boste zaostali, ne v polnoštevilnem obisku, ne v točno premišljenih razpravah in v živahnem razgovoru.

Za l. 1930. določim sledečo tvarino:

I. Za pomladansko konferenco:

1. Kako naj nadarbinar skrbi: a) za nadarbinska poslopja, b) za nadarbinska zemljišča?

(Ta referat naj izdela v vsaki dekaniji poleg za to zavezanih gospodov tudi eden gg. župnikov, ki ga določi g. dekan.)

2. Casus: Columbanus parochus, decem dinarios praeter stipendium dioecesanum pro missis manualibus exigit, quam summam sibi reservat, cum alius sacerdotibus tradit missas persolvendas, affirmans se pro labore in intentionibus inscribendis et pro cura, ut missae recte persolventur, hoc facere licite posse. — Quando extraordinarie excedens stipendium accipit et ipse assignata die ad istam intentionem missam applicare non potest, alii sacerdotes porrigit stipendium vulgare, summam excedentem sibi retinens. — Diebus, quando ex licentia Ordinarii binam missam celebrat, pro secunda missa stipendium accipit et retinet, conscientiam autem sibi format rationando, se habere tam exiguos proventus ut vix vivere possit, proinde obligatione mittendi stipendia pro secunda missa ad Ordinarium non teneri.

Quaeritur: a) An liceat partem stipendii sibi retinere, dummodo sacerdos celebranti saltem stipendium dioecesanum tribuatur?

b) An id licitum sit, si stipendium sit extraordinarium?

c) An sacerdos, qui binam missam celebrat, pro secunda stipendium sibi retinere possit. Qualis et quanta est obligatio illud mittendi ad Ordinarium pro seminario?

II. Za jesensko konferenco:

1. Pomen in pospeševanje zaprtih duhovnih vaj za može in fante. (Cf. Encyclica PP. Pii XI. »Mens nostra« de die 20. Dec. 1929.)

2. Casus: Cajus sacerdos, cum in conferentia pastoralis sermo esset de mediis, quomodo occurrendum sit onanismo conjugali, inter alia dicit, se in parochia N. quamplurimos poenitentes sine absolutione dimisisse, cum huic vitio renuntiare noluerint. — A decano correptus ne ita loquatur, cum talis sermo fractionem sigilli involvere videatur, respondet, se nullum peccatorem nomine designavisse, sed se tantum in genere locutum fuisse. — Amaliam occasione confessionis increpavit propter quoddam peccatum, de quo extra confessionem audivit, sed certior factus Amaliam illud peccatum revera non perpetrasse, ei obviam factus verba increpantia in confessionali prolata retraxit. — In taberna inter viros graves sermo incidit in pravitatem hodiernae iuventutis et Cajus adjicit se ex confessionali scire inter viginti annorum natos — vix esse virginem.

a) Exponatur doctrina de sigillo sacramentali, et

b) Quid ad rem?

3. Konferenca dekanov.

V naših sinodah smo tudi določili, da se dekani vsako leto snidejo na skupno posvetovanje pod vodstvom svojega škofa (Tretja sinoda, str. 37).

Letos sklicujem ta sestanek na četrtek po binkošti, dne 12. junija, ob 9 v škofijski palači. Povabim k sestanku mojega koadjutorja, vse gg. arhidiakone in dekane.

Za obravnavo predložim sledečo stvarino:

a) Ali in kako naj se pri nas izvrši naloga sv. kongregacije zakramentov o porabi patene pri obhajilu vernikov? (Instrukcijo kongregacije je prinesel Škofijski list v l. 1929., na str. 127—129.)

b) Kako naj se uredijo duhovne vaje tudi v zaprtem prostoru, in mesečne duhovne obnove, ne le za duhovnike, ampak tudi za laike v smislu papeževe okrožnice »Mens nostra«?

c) Kako naj se uredi moderno duhovno pastirovanje za mladeniče in dekleta?

č) Kako naj se uredi katehetske nagrade duhovnikom po novih državnih določilih?

d) Pismo poročilo gg. dekanov o delu katoliške akcije v svojih dekanijah.

e) Slučajnosti.

Skupnega posvetovanja se že naprej veselim. Vsi udeleženci bodo tistega dne moji gostje.

V Ljubljani, na praznik stola sv. Petra v Rimu, dne 18. januarja 1930.

† Anton Bonaventura,
škof.

6.

Škofijske pisarniške takse.

Že z reskriptom sv. kongregacije koncila z dne 5. januarja 1924, št. 2159/23, dovoljene in z reskriptom iste kongregacije z dne 3. januarja 1930, št. 6672/29, podaljšane takse za ljubljansko škofijsko pisarno se bodo odslej zaračunavale sledeče:

I. In materia matrimoniali.

1. Pro dispensatione impedimenti minoris gradus, quae conceditur ab Ordinario vel vi facultatum vel ex iure	Din 20
2. Pro dispensatione impedimenti maioris gradus (praeter taxam S. Sedi debitam)	30
3. Pro dispensatione ab una proclamatione	10
4. Pro dispensatione a duabus proclamationibus	20
5. Pro dispensatione a tribus proclamationibus	30
6. Pro concessione nuptiarum tempore vetito et horis pomeridianis	20

II. In materia beneficiis.

1. Pro investitura in praebendam canonicalem cum dignitate	120
2. Pro investitura in praebendam canonicalem simplicem	
a) in capitulo cathedrali	100
b) in capitulo collegiato	50
3. Pro nominatione canonici honorarii	80

4. Pro investitura in praebendam parochialem-decanalem	60
5. Pro investitura in praebendam parochialem simplicem	40
6. Pro nominatione capellani expositi et pro administratione provi- soria in loco beneficii	20
7. Pro nominatione vicarii cooperatoris et beneficiato ad benefici- um simplex	10
8. Pro concessione missionis canonicae catechetae in scholis mediis	80
9. Pro concessione missionis canonicae catechetae in scholis in- ferioribus	40
10. Pro dispensatione a repetendo examine scientifico pro beneficiis parochialibus	10

III. In aliis materiis.

1. Pro concessione baptismi domi	30
2. Pro consecratione novae campanae	10
3. Pro delegatione ad benedictionem campanarum	10
4. Pro litteris confirmationis alicuius foundationis ecclesiasticae . .	40
5. Pro Celebret	10
6. Pro testimonio superati examinis scientifici pro parochiis	15
7. > testimonio suscepti ordinis	5
8. > litteris dimissorialibus et testimonialibus	5
9. > legalizatione documenti officialis	5
10. > quacumque licentia in privatum commodum data ratione habita oratoris	5—30
11. Pro approbatione contractus locationis	5
12. > approbatione apochae extabulatoriae	10
13. > approbatione contractus emptionis vel venditionis vel per- mutationis taxa, quae aequivalet 1% pretii, accepti vel soluti vel permutati a quocunque ente ecclesiastico (exceptis religionibus exemptis), quae taxa, quatenus non solvatur ab emptore, partim vel tota possit expendi e peculio respectivi entis ecclesiastici.	
14. Pro revisione rationum annualium cuiuscunque entis ecclesia- stici liceat Ordinario sicut hucusque exigere aliquam taxam in favorem cassae Cancellariae, qua remuneratur revisor rationum eamque pro suo prudenti iudicio etiam augere pro mutatis condi- tionibus oeconomicis tum in genere consideratis tum particula- rium entium ecclesiasticorum.	

IV. Pro honorificentis dioecesanis.

1. Pro nominatione consilarii in spiritualibus	20
2. Pro nominatione consilarii consistorialis	40

Škofijski nadzorniki organistov.

Na predlog odbora Cecilijinega društva v Ljubljani so bili od škofij-
skega ordinariata ljubljanskega z odlokom z dne 8. januarja 1930 št. 73
potrjeni sledeči nadzorniki organistov:

1. Za mesto Ljubljano: Dr. Franc Kimovec, stolni kanonik v
Ljubljani, in Stanko Premrl, ravnatelj stolnega kora in orglarske šole
v Ljubljani.

2. Za dekanijo ljubljanske okolice: David Doktorič, tajnik »Dobrodelnosti« v Ljubljani.
3. Za cerkniško dekanijo: Vinko Lavrič, katehet v Ljubljani.
4. Za kočevsko dekanijo: Prof. dr. Josip Mantuani, dvorni svetnik v Ljubljani.
5. Za kamniško dekanijo: Franc Bernik, župnik v Domžalah.
6. Za kranjsko dekanijo: Franc Zabret, stolni vikar v Ljubljani.
7. Za leskovsko dekanijo: Janko Sedej, kaplan v Boštanju.
8. Za litijsko dekanijo: Jožef Rott, kaplan v Radečah pri Zidanem mostu.
9. Za loško dekanijo: Josip Žužek, katehet v Kranju.
10. Za moravsko dekanijo: Leopold Govekar, kaplan v Dobu.
11. Za novomeško dekanijo: Ludovik Puš, prefekt kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.
12. Za radovljiško dekanijo: Dr. Anton Dolinar, profesor na liceju v Ljubljani.
13. Za ribniško dekanijo: Josip Janežič, knjigovodja finančne direkcije v Ljubljani.
14. Za semiško dekanijo: P. Pavlin Bitnar, župni upravitelj v Črnomlju.
15. Za šmarijsko dekanijo: Prof. dr. Josip Mantuani, dvorni svetnik v Ljubljani.
16. Za trebanjsko dekanijo: Ivan Tomažič, dekan v Trebnjem.
17. Za vrhniško dekanijo: Franc Blažič, kaplan na Vrhniki.
18. Za žužemberško dekanijo: Gabrijel Petrič, župnik v Zagradcu.

Navodilo, ki naj se po njem vrši nadzorovanje, določa sledeče: 1. Organistovski nadzorniki naj skušajo na kakršenkoli način dobiti vpogled v cerkvenoglasbene razmere dotične dekanije. 2. Pri nadzorovanju posameznih organistov in njih korov naj dobe sledeče podatke: a) ime in priimek, čas in kraj rojstva organista, kje se je učil glasbe, kje je že služboval; b) kako orgla, kako vodi petje; c) kakšen je zbor, kakšno zborovo petje; č) ali se goji koral; d) kakšno je ljudsko petje; e) ali se spolnujejo cerkvenoglasbena določila? — V kakšnem stanju so orgle? Ogledajo naj si arhiv kora in njega zapisnik ter zapisnik skladb, ki so se izvajale tekom leta 1930, oziroma prejšnjega leta. Zanimajo naj se tudi za organistovo gmotno stanje, zavarovanje in eventualne njegove stranske službe. 3. Delajo naj na to, da bosta župni urad in organist ali vsaj eden izmed njiju naročen na »Cerkveni Glasbenik«. 4. Poročila o izvršenem nadzorovanju naj pošljejo do konca leta 1930. škofijskemu ordinariatu v Ljubljani. 5. Faktične stroške, združene z nadzorovanjem, poravna dotični župni urad.

8.

Duhovne vaje v letu 1929.

so napravili: Škof-koadjutor dr. Gregorij Rožman. — Anžič Anton, Arh Luka, dr. Arnež Janko. — Partol Mirko, Benedičič Jakob, Blažič Franc, Bleiweis Franc, Borštnar Jožef, Požnar Anton, Brajec Jožef, Bukovec Martin, Bukowitz Henrik. — Cegnar Jožef, Cunder Viljem. — Čerin Karel, Česenj Andrej, Črnilec Janez, Čuk Karel. — Dr. Debevec Jožef, dr. Demšar Jožef, dr. Dolinar Anton. — Dr. Ehrlich Lambert, Erker Ferdinand. — Fatur Jakob, Filler Vaclav. — Gabrovšek Franc, Gogala Janez, Golf Anton, Golmajer Franc, Gornik Anton, Govekar Franc, Grča Blazij, dr. Grivec Franc.

— Hiti Franc, Hiti Franc ml., Hoenigman Franc ml., Hostnik Jožef. — Jakelj Valentin, dr. Jaklič Franc, Jarc Alfonz, Jenko Mihael, dr. Jere Franc, dr. Jerše Jožef, Juvanec Jožef. — Kalan Andrej, Kambič Alojzij, Kirar Franc, Klavžar Janez, Klemenčič Janez, Klopčič Jožef, Kmet Mihael, Kolenec Franc, Koprivec Peter, Kordin Anton, Koretič Franc, Koritnik Anton, dr. Kotnik Jakob, Kovačič Anton, Krajec Andrej, Kraljič Janko, Kramar Janez, Kranjc Jožef, Kres Jožef, Kristanc Leon, Križman Andrej. — Lamovšek Matija, Langerholz Janez, Lavrenčič Janez, Lavrič Andrej, Lesar Janez, Lesjak Anton, Lomšek Janez, Lončar Franc, Lovšin Anton, Lovšin Franc, Lovšin Janez. — Markež Franc, Martinčič Andrej, Meršolj Janez, Miklavčič Maks, Milavec Ciril, Mlakar Janko, Moder Anton, Müller Janez. — Nadrah Ignacij, Nahtigal Franc, Nastran Franc, Noč Matija, Novak Matija. — Oven Jožef. — Pavlin Andrej, Pavlin Jernej, Pečarič Franc, Peček Alojzij, dr. Pečjak Gregorij, Pengov Franc, Perčič Mihael, dr. Perne Franc, Pešec Franc, Petrič Gabrijel, Pfajfar Franc, Plot Karel, Podbevšek Jernej, dr. Pogačnik Jožef, Poljak Martin, Porenta Anton, Porenta Gašper, Premrl Stanislav. — Ramšak Franc Lambert, dr. Ratajec Anton, Ravnikar Anton, Rihar Janez, Rihar Leopold, Rihtaršič Janez, Rogelj Jožef, Rott Jožef, Rovtar Anton. — Schauer Avguštin, Schiffner Gustav, Seigerschmied Jožef, Selan Anton, Simončič Pavel, Skubic Anton, Sladič Janez, Slapšak Julij, dr. Slavič Matija, dr. Snoj Andrej, Stanonik Anton, Stanonik Maks, Stroj Alojzij, Strupi Alojzij, Studen Franc, Sušnik Janez ml. — Šarec Alojzij, Šašelj Janez, Šauli Hieronim, Šesek Janez, Šimenc Jožef, Šinkovec Stanislav, Štular Martin, Šušteršič Franc. — Tavčar Matej, Terškan Štefan, Tomazič Janez, Tome Matija, Tome Alojzij ml., Traven Štefan, dr. Trdan Franc, Trepal Matej, Turk Viktor. — Dr. Ušeničnik Aleš. — Vadjal Anton, Vidmar Franc, Vindišar Janez, Vodopivec Janez, Volc Alojzij, Vole Jožef, Vondrašek Vaclav. — Zabukovec Janez, Zakrajšek Viktor, Zevnik Mihael, Zorec Franc, Zorko Franc ml., Zupan Tomo, Zupanc Ignacij, Zupančič Janez. — Žagar-Sanaval Janez, Železny Alojzij, Žlogar Anton. — Skupaj 170.

Naknadno se objavlja za leto 1928.: Čadež Viktor, Perko Janez, Selan Matija.

DUHOVNIH VAJ

so se v Domu duhovnih vaj v Ljubljani l. 1929. udeležili možje in mladeniči iz ljubljanske škofije po dekanijah:

Ljubljana, mesto: možje: 4; mladeniči: 2.

Ljubljana, okolica: možje: Črnuče 1, Preska 1; mladeniči: Brezovica 3, Črnuče 1, Dobrova 3, Ig 1, Sora 1.

Cerknica: možje: Sv. Vid nad Cerknico 1; mladeniči: —.

Kamnik: možje: Dob 1, Mengeš 1, Nevlje 1; mladeniči: Domžale 1, Komenda 15, Mekinje 1, Mengeš 1, Vodice 12.

Kočevje: —.

Kranj: možje: Cerklje (Lahoviče) 4, Goriče 1, Šmartin pri Kranju 2; mladeniči: Jezersko 1, Senčur 1, Trboje 1, Trstenik 26, Tržič 1.

Leskovec: —.

Litija: možje: Zagorje ob Savi 2; mladeniči: —.

Loka: možje: Lučine 1, Poljane 2, Trata 1; mladeniči: Lučine 2, Poljane 1, Stara Loka 1, Železniki 1, Žiri 1.

Moravče: možje: —; mladeniči: Krašnja 1, Peče 1, Vače 1.

Novo mesto: —.

Radovljica: možje: Begunje 1, Breznica 2, Jesenice 1; mladeniči: Dovje 4.

Ribnica: možje: Ribnica 1, Struge 1, Sv. Gregor 1, Vel. Lašče 6; mladeniči: Sodražica 1, Vel. Lašče 25.

Semič: možje: Podzemelj 1; mladeniči: —.

Šmarje: možje: Lipoglav 1, Št. Vid pri Stični 3; mladeniči: Št. Vid pri Stični 6.

Trebnje: možje: Sv. Križ pri Litiji 1, Trebnje 3; mladeniči: Št. Janž 1, Št. Rupert 1, Trebnje 3.

Vrhnika: možje: Bevke 1, Črni vrh 1, Horjul 1, Št. Jošt 1; mladeniči: Črni vrh 2, Horjul 3, Polhovgradec 2, Preserje 1, Rakitna 1.

Žužemberk: možje: —; mladeniči: Ambrus 3.

Skupaj: mož 49, mladeničev 170, torej 219.

9.

Razne objave.

Zbiranje spisov služabnika božjega + škofa Antona Martina Slomška. V smislu tozadevnih predpisov se morajo zbrati vsi spisi, ki se pripisujejo služabniku božjemu + škofu Antonu Martinu Slomšku. Zato naj vsi, ki imajo kakšne spise imenovanega služabnika božjega, na primer njegove govore, pridige, liste (pisma), dnevnike in druge zapiske, naj si bodo ti spisi iz njegove lastne roke ali od njega narekovani, z roko pisani ali tiskani, oddajo ali pošljejo dotične stvari škofijskemu ordinariatu v Mariboru in sicer najkasneje do 23. marca 1930. Kdor pa ve, da ima kdo druge take spise, naj naznani njegovo ime, da se bo pravočasno ukrenilo, kar bo potrebno. — To naj se razglasi vernikom, ki naj izvrše naročilo z največjo skrbjo in z vestnostjo.

Škofijsko vodstvo Marijinih družb. Z odlokom škofijskega ordinariata z dne 7. januarja 1930, št. 62, je bil potrjen novi Pravilnik škofijskega vodstva Marijinih družb. Hkrati so bili — za dobo treh let — imenovani novi člani tega škofijskega vodstva, ki jih je poleg voditelja in njegovega namestnika sedem. Voditelj je, kakor doslej, stolni kanonik monsig. dr. Alojzij Merhar, njegov namestnik semeniški spiritual dr. Ciril Potočnik, člani pa: stolni kanonik dr. Tomaž Klinar, p. Viktor Kopatin S. J., prefekt Anton Kordin, stolni vikar Alojzij Košmerlj, profesor Jakob Šolar, p. dr. Roman Tominec O. F. M. in p. Jakob Žibert S. J.

Najemnina cerkvenih zemljišč. Cerkevna zemljišča so v nekaterih župnijah dana v najem župniku proti gotovi najemnini. Ko je bila najemnina določena, je zadostovala za davke in za dopolnilno prenosno takso ter je še nekaj cerkvi ostalo. Ko pa je po svetovni vojni denarna vrednost padla, določeni znesek seveda ne zadostuje niti od daleč za bremena. Da pa cerkev od svojih zemljišč ne bo imela škode, se mora najemnina zvišati, in sicer vsaj za toliko, da bo znašala, kot znašajo vse davščine skupaj. Zadeva je vestna, zato se je treba zgornjega naročila držati.

Izkazi o gibanju prebivalstva za leta 1919—1929. V smislu dopisa kr. banske uprave v Ljubljani z dne 4. januarja 1930, št. 1039/3-VI/2, se vsem matičnim uradom naroča, da vedno točno in pravočasno predlagajo vse izkaze o gibanju prebivalstva.

Consignatio festorum suppressorum za l. 1930. je priložena tej številki lista. — Ker je pri ordinariatu sedaj več maš na razpolago, naj dotični gospodje, katerim primanjkuje za »festa suppressa« intencij, sporoče to takoj semkaj, da se jim po možnosti odkazejo mašne intencije za te dni v persolviranje, denar pa se bo kar tu pridržal za zavod sv. Stanislava. Ob koncu leta pa morajo dotični obenem, ko vračajo konsignacijo, tudi sporočiti, da so odkazane jim intencije v dneh in f. s. resnično opravili.

Naročnina za Škofijski list znaša za leto 1930. kakor doslej 50 Din. V svrhu poravnave so priložene listu položnice. Okrog 50 župnih uradov še ni poravnalo naročnine za l. 1929., nekateri pa za več let nazaj. Zamudniki naj naročnino brez odloga poravnajo.

10.

Slovstvo.

Dobri pastir. Premišljevanje o življenju našega Gospoda Jezusa Kristusa in njegovih svetnikov. I. del. Napisal dr. Ciril Potočnik, sem. spiritual v Ljubljani. Založila prodajalna K. T. D. (Ničman). Cena 38 Din. — Za božične praznike smo dobili prvi del novih slovenskih premišljevanj, namenjenih vsej slovenski javnosti, da jih bodo mogli s pridom rabiti duhovniki, redovniki, redovnice, pa tudi ljudje med svetom. Prvi izišli del obsega Jezusovo mladost in del njegovega javnega delovanja. Naslednji trije zvezki bodo obsegali: dva Jezusovo življenje, trpljenje in povelicanje, zadnji pa premišljevanja za glavne cerkvene praznike in o skrivnostih naše svete vere. Posamezna premišljevanja niso dolga in za vsakega, ki ljubi Resnico, polna vsebine.

Vestnik Dejanja sv. Detinstva. Poročilo slovenskim deležnikom in deležnicam za l. 1929. sestavil Anton Čadež. — Drobní knjižici, ki obsega poleg aktualnih sestavkov o misijonstvu zanimive in mične dogodbe iz misijonskega življenja, je dodan pregled zbirk po župnijah ljubljanske in lavantinske škofije, pa tudi iz drugih škofij, ki so poslale zbirke temu vodstvu. Presenetljivo velike so te vsote z ozirom na dejstvo, da zbere ta denar po večini šolska mladina.

Duhovni vestnik, ki ga izdaja duhovniška tretjeredna skupščina v Mariboru, izhaja šestkrat na leto. Njegov program je isti, kakor program skupščine, namreč: osebno posvečenje, apostolsko delovanje za zveličanje duš, izobrazba voditeljev tretjega reda. Letošnji letnik bo prinašal tudi govore in osnutke govorov za tretjeredne mesečne shode. List je obenem glasilo Apostolske Unije. — Naročba lista se gg. duhovnikom toplo priporoča. Za voditelje tretjerednih skupščin se naročnina poravna iz skupščinske blagajne. Letno stane 28 Din.

Voditelj Marijinih družb za l. 1930. Izdalo Osrednje vodstvo Marijinih družb v Ljubljani. — Knjižica obsega poleg uvodne besede in »Pesmi mornarjev« 19 sestavkov najraznovrstnejše vsebine. Prinaša poročila o Marijinih družbah po svetu, kaže na slovensko marijansko mladino, razpravlja o Brezmadežni z raznih vidikov, prikazuje nekatere vnete Marijine častilce (Don Bosco, Slomšek, Kerčon), ter dodaja poročilo Osrednjega vodstva. Na platnicah je dodano navodilo, kako bi se sestavki mogli razporediti za uporabo tekom tekočega leta po posameznih mesecih.

Konkurzni razpis.

Razpisujeta se župniji: Suhor v semiški dekaniji in Osilnica v kočevski dekaniji.

Pravilno opremljene prošnje je nasloviti: za prvo na škof. ordinariat v Ljubljani, za drugo na patrona kneza Auersperg, in jih v obeh slučajih poslati na ordinariat. Rok za vlaganje prošenj se zaključí 28. febr. 1930.

Škofijska kronika.

Umeščen je bil Franc Krašna, župni upravitelj pri Sv. Križu nad Jesenicami, dne 15. januarja 1930 na to župnijo.

Prezentiran je bil za župnijo Sela pri Kamniku ondotni župni upravitelj Anton Pavlič.

Imenovani so bili: p. Gregorij Cerar, prošt O. T. in župnik-vikar v Metliki, za ekskurendo-upravitelja župnije Suhor; p. Edvard Vogrin O. Cap. za kaplana v Škofji Loki in Josip Klemenčič, I. kaplan v Dobu, za II. kaplana istotam.

Premeščeni so bili: Kristijan Cuderman, kaplan v Šmartnem pri Litiji, za župnega upravitelja v Hotič; Ivan Veider, kaplan v Škofji Loki, za župnega upravitelja v Poljane pri Toplicah; dalje kot kaplani: Alfonz Jarc s Koroške Bele na Rako; Vincencij Lovšin iz Metlike v Šmartno pri Litiji in Leopold Govekar iz Križev v Dob (I. kaplan).

Nameščen je bil za kaplana na Koroški Beli duhovnik Viktorijan Demšar.

Imenovan je bil za veroučitelja na II. državni realni gimnaziji v Ljubljani dr. Franc Jaklič, profesor v zavodu sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

Umrli so: Jožef Laznik, zlatomašnik in župnik v p., v Dravljah pri Ljubljani dne 1. januarja 1930, v starosti 77 let; Franc Pavšič, župnik v Hotiču, dne 5. januarja 1930, v starosti 53 let (pokopan v Dravljah) in Jakob Pavlovčič, župnik in dekan na Suhorju, v Ljubljani dne 22. januarja 1930, v starosti 65 let (pokopan na Suhorju).

Naj v miru počivajo!

Škofijski ordinariat v Ljubljani,
dne 25. januarja 1930.

Vsebina: 1. Anton Bonaventura, škof: Pastirski list o življenju v družini. — 2. Duhovnikom za l. 1930. — 3. Postna zapoved. — 4. Kanonična vizitacija in birmovanje v l. 1930. — 5. Razne konference v l. 1930. — 6. Škofijske pisarniške takse. — 7. Škofijski nadzorniki organistov. — 8. Duhovne vaje v l. 1929. — 9. Razne objave. — 10. Slostvo. — 11. Konkurni razpis. — 12. Škofijska kronika.

Izdajatelj: Škof. ordinariat (Dr. Gregorij Rožman). — Odgovorni urednik: Jože Jagodiec.
Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč.

Priloga k „Škofijskemu listu“ 1930, štev. 1.

Anton Bonaventura,

**durch Gottes und des apostolischen Stuhles Gnaden
Bischof von Ljubljana,**

allen Gläubigen Heil, Segen und Frieden vom Herrn.

Im Rundschreiben vom 23. Dezember 1929 dankt der heilige Vater mit beredten Worten der gütigen Vorsehung Gottes für die vielen und außerordentlich großen Gnaden, die im vergangenen Jubeljahre durch Ihn der Kirche Gottes zuteil geworden sind.

Gewiß wird es zur Verehrung des heiligen Vaters und zur Vermehrung einer ehrfurchtsvollen Liebe gegen die heilige römisch-katholische Kirche beitragen, wenn ich die Hauptgedanken des Rundschreibens allen Gläubigen unserer Diözese mitteile.

1. Die Verträge vom Lateran.

Als die wichtigste Begebenheit dieses Jahres feiert der heilige Vater die glückliche Erledigung der römischen Frage und die Herstellung des so sehr ersehnten Friedens zwischen dem italienischen Königreiche und dem apostolischen Stuhle.

Der Papst, der oberste Hirt und Leiter all der Millionen Katholiken des ganzen Erdkreises, kann und darf keinem irdischen Machthaber untertan sein, sondern muß als solcher in voller Freiheit und Unabhängigkeit sein ihm von Gott anvertrautes Amt verwalten können.

Diese Freiheit und Unabhängigkeit war nicht nur bedroht, sondern gar sehr eingeeengt und geschmälert durch die ungerechte Beraubung des apostolischen Stuhles, durch welche ihm vor 70 Jahren seine Länder weggenommen und ihm nur der vatikanische Palast aus Gnade zur Benützung überlassen wurde. Alle Päpste haben mit den christlichen Völkern diese unwürdige Lage gefühlt und sich oft öffentlich darüber beklagt.

Der heilige Vater Pius XI. hatte gleich von Anfang seines Pontifikates an die notwendige Herstellung der vollen Souveränität, der vollen Unabhängigkeit des apostolischen Stuhles gedacht und in heißen Gebeten um das Gelingen seiner Absichten zum gütigen Vater im Himmel, ohne dessen Vorsehung nichts geschieht, gefleht.

Er gesteht nun, seine Gebete seien eher, als Er gehofft hatte, erhört worden. Durch die Lateranverträge ist diese Angelegenheit der ganzen katholischen Kirche glücklich erledigt worden. Der Papst hat seinen eigenen Staat, den vatikanischen Staat, erhalten, in welchem Er sich als oberster Herr souverän betätigen kann. Alle anderen Provinzen des einstigen Kirchenstaates hat er an Italien abgetreten. Der wichtige Akt steht, wie der heilige Vater schreibt, unter dem Schutze der Unbefleckten und des heiligsten Herzens Jesu, da er im 75. Jahre seit der dogmatischen Erklärung der unbefleckten Empfängnis zustande gekommen, am 11. Februar, als am Jahrestage der Erscheinung der Unbefleckten zu Lourdes, im Lateran unterfertigt und am Feste des heiligsten Herzens Jesu im Vatikan endgültig besiegelt worden ist.

2. Konkordate mit anderen Staaten.

Der heilige Vater dankt dann der göttlichen Vorsehung für die Regelung einiger kirchlicher Angelegenheiten in Portugal und dann ganz besonders für das Zustandekommen der Konkordate mit Preußen und Rumänien. Der Erfolg ist um so höher zu werten, da in diesen beiden Staaten die Katholiken in der Minderheit sind und deshalb die Verhandlungen auf übergroße Schwierigkeiten gestoßen sind. Jedoch infolge einer einsichtsvollen Mäßigung der Staatsregierungen sind die Bemühungen mit Erfolg gekrönt worden, was zur Freiheit der Kirche und zum Wohle der Staaten viel beitragen wird.

Der heilige Vater muß zwar noch immer die unerhört grausame und ungerechte Verfolgung jeglichen Glaubens in Rußland bedauern, kann sich jedoch der glücklichen Beilegung der blutigen Verfolgung der Kirche in Mexico freuen.

3. Verbindungen mit der orientalischen Kirche.

Auch von Seite der orientalischen Kirche hat der heilige Vater im Verlaufe des Jubeljahres viel Trost und Freude erlebt. Die Söhne dieser Kirche haben ihre Liebe zum apostolischen Stuhle und ihre Anhänglichkeit an den Mittelpunkt der Christenheit, an Rom, offen und ganz aufrichtig bekundet und sich dankbar bewiesen für die väterliche Liebe, welche der heilige Vater gleich seinem Vorgänger ihnen durch Taten gezeigt hat.

Von Seite der Gläubigen wurden dem heiligen Vater außerordentlich rührende Briefe zugesandt. Die Patriarchen und Bischöfe haben durch persönliches Erscheinen in Rom, oder durch Vertreter ihre und ihres Volkes innige Anhänglichkeit an den obersten Seelsorger bekundet. Wie sich im Jahre 1928 die armenischen Bischöfe, versammelt in Rom, ihre sehr traurigen kirchlichen Verhältnisse zu ordnen bemüht hatten, so versammelten sich im Jahre 1929 in Rom die ukrainischen Bischöfe, um durch gemeinsame, wohl durchdachte Beschlüsse die kirchlichen Angelegenheiten ihrer Diözesen zu ordnen.

4. Neue kirchliche Institute zu Rom.

Die bisher aufgezählten Begebenheiten haben wegen ihrer großen Bedeutung das Staunen aller erregt. Jedoch nicht minder bedeutsam für die katholische Sache sind jene Institute, welche durch eine besondere Gunst der göttlichen Vorsehung in diesem Jubeljahre errichtet wurden.

Der heilige Vater erwähnt den Bau mehrerer für die Seelsorger sehr notwendigen Pfarrhäuser in Rom; dann die Eröffnung jener internationalen Institute, welche zur Bildung ihres Nachwuchses die Serviten und Pauliner errichtet haben. Außerdem sind zur Bildung der Kleriker so viele Seminarien gebaut und vollendet worden, wie sonst dazu eine ganze Reihe von Jahren erforderlich wäre.

Dazu gehören Erziehungshäuser für Kleriker aus den entferntesten Ländern, anvertraut der Kongregation zur Verbreitung des Glaubens, dann jene für Kleriker aus der Lombardei, Rußland und aus der Čechoslowakei. Ein großes Seminar für Kleriker aus Äthiopien ist vollendet worden, ebenso je eines für Kleriker aus Brasilien und aus der Ukraine. Mit dem Baue eines römischen großen Seminars wird bald begonnen werden.

Bei allen diesen Unternehmungen hat der heilige Vater einzig und allein die Rettung der mit dem kostbaren Blute Jesu erkauften Seelen im Auge gehabt und hofft deshalb auf die Unterstützung der göttlichen Vor-

sehung, zu deren Ehre alle diese Institute gereichen werden. Denn diese in Rom ausgebildeten Kleriker werden nach erhaltener Priesterweihe in ihren Diözesen die Einheit mit Rom befestigen, oder, wenn sie gestört worden ist, dieselbe wieder herbeiführen; sie werden das Licht des Glaubens auch in Ländern anzünden, in welchen es noch nicht leuchtet, und so überall das Reich Jesu Christi ausbreiten.

5. Festliche Hundertjahrsfeiern.

Der heilige Vater behauptet mit Recht, es gebe Zeitabschnitte, in welchen man einen Rückblick auf die Vergangenheit wirft, um die zahllosen Gnaden Gottes klarer zu sehen, für dieselben herzlich danken und sich für neue Arbeiten zur Ehre Gottes aufzumuntern. Um diesen Feierlichkeiten einen größeren Glanz zu geben, hat sich der heilige Vater an denselben verschiedenartig beteiligt.

In seinem Schreiben erwähnt er zunächst den 1400 Jahre alten Orden der Benediktiner, dessen feierliche und festliche Erinnerung im Mutterhause zu Monte Cassino im Jahre 1929 begangen worden ist. Der heilige Vater erinnert an die außerordentlich großen Verdienste des Ordens für die gesamte Kirche, so daß er mit Pius X. zu behaupten wagt: »Die Geschichte des Benediktinerordens umfaße einen großen Teil der Geschichte der Kirche selbst.« Deshalb hat der heilige Vater einen besonderen Delegaten nach Monte Cassino zur Jubelfeier abgesandt.

Etwas jünger ist die höchst feierlich begangene Erinnerung an die Ankunft des heiligen Ansgar nach Schweden, welche vor 1000 Jahren stattfand. In Gegenwart von zwei Kardinälen, mehrerer Bischöfe und vieler Priester und einer großen Anzahl von Katholiken ist diese 1000 jährige Erinnerung unter großem Jubel begangen worden. Mit großer Begeisterung haben die Anwesenden dem Vorlesen eines Begrüßungsschreibens des heiligen Vaters zugejubelt und haben ihm unter einer gleichen Begeisterung ein Ergebenheitstelegramm abgesandt. Diese festliche Stimmung wird man begreifen, wenn man bedenkt, daß in diesen Ländern noch vor 40 Jahren der Übertritt zur katholischen Kirche mit Verbannung und Enterbung bestraft wurde. In der jüngsten Zeit sind hochgebildete und hochangesehene Männer und Frauen zur katholischen Kirche zurückgekehrt. Der heilige Vater hofft, daß die Missionen in Schweden noch reichlichere Früchte zeitigen werden.

Auch zur 500 jährigen Erinnerung an den siegreichen Einzug der hl. Johanna d'Arc nach Orleans, die seitdem den Titel: Jungfrau von Orleans trägt, hat der heilige Vater seinen besonderen Legaten nach Frankreich abgeordnet.

Mit besonderer Freude gedenkt der heilige Vater auch der Festlichkeiten in Prag zur Erinnerung an die Kanonisation des hl. Johannes von Nepomuk, welche vor 200 Jahren stattgefunden und zur Erinnerung an den Martertod des heiligen Herzogs Wenzeslaus, der vor 1000 Jahren von seinem gottlosen Bruder ermordet wurde. Mit großer Befriedigung hebt der heilige Vater nicht nur die Beteiligung an der Feier von einer Unzahl in- und ausländischer Gäste, sondern besonders die Beteiligung der Regierung hervor, mit welcher nach einer vorhergehenden Trübung erträgliche Beziehungen hergestellt wurden.

Freudig erregt erwähnt der heilige Vater die Feierlichkeiten der Katholiken von England, Schottland und Irland zur Erinnerung an die erst vor 100 Jahren erlangte bürgerliche und religiöse Freiheit. Für den heiligen Vater war auch der Unstand sehr trostvoll, daß sich die Engländer, Schot-

ten und Irländer keine gegenseitigen Vorwürfe über die früher erlittenen und zugefügten Unbilden gemacht, sondern nur das in Erwägung gezogen haben, wie sie die erlangte Freiheit zu einer gewissenhafteren Erfüllung der Gebote Gottes und zu einem nutzbringenderen Wirken für das allgemeine Wohl des Vaterlandes verwerten könnten.

An dieser patriotischen und kirchlichen Feier hat der heilige Vater mit großer Befriedigung mitgewirkt, und zwar dadurch, daß er zur großen Freude der Engländer, der Schotten und der Irländer hundertsechund-dreißig heldenmütige Männer, welche zur Zeit der Verfolgung ihren Glauben und ihre treue Anhänglichkeit an Rom mit ihrem Blute bezeugt haben, nach sorgfältiger Prüfung in die Zahl der Seligen feierlich eingereiht hat.

6. Seligsprechungen.

Daß in der katholischen Kirche die Gnadenkraft des heiligen Geistes fortwährend tätig ist, bezeugt auch die große Anzahl jener gottgefälligen Seelen, die im Monate Juni vom heiligen Vater selig gesprochen worden sind. Besonders zahlreich haben sich in der St. Peterskirche Gläubige zur Verherrlichung der Seligsprechung des P. Claudius Colombiere eingefunden, welchen der Heiland selbst der heiligen Margarete Alacoque zur Führung gegeben und mit der Verbreitung der Herz-Jesu-Andacht beauftragt hat. Ebenso feierlich ging die Seligsprechung der Karmelitin Theresia Margarete Redi aus Florenz, einer Blüte der jugendlichen Unschuld, und des Kapuzinerlaienbruders Franziskus aus Camporossa, der durch 40 Jahre von Tür zu Tür bettete und ein solch erhabenes Tugendbeispiel samt gottgefälligem Leben gab, daß ihn alle, welchen Standes immer, bewunderten und verehrten. Ganz besonders jedoch hat den heiligen Vater die Seligsprechung Don Boscos, welchen er persönlich gekannt hat, erfreut. Der heilige Vater hält ihn für eine besondere Gabe, gegeben von der Vorsehung Gottes zur Rettung der Jugend in unseren sittengefährdenden Zeiten und zur Bekehrung der verlassensten Heiden in Südamerika, zu welchen Don Bosco seine Söhne als Missionäre geschickt hat und welche noch jetzt mit großem Erfolg an der Heidenbekehrung arbeiten.

7. Die Feier des Jubeljahres.

Zuletzt erwähnt der heilige Vater mit großer inneren Befriedigung die zahlreichen Pilger, die sich Tag für Tag aus allen, auch aus den entferntesten überoceanischen Ländern um seinen Thron scharten. Es haben ja diese Pilger, so verschieden in Sprache, Charakter und Gewohnheiten, aber so einig in der Liebe zum gemeinsamen, von Christus bestellten Vater, ganz offenkundig jene Einheit und Allgemeinheit der katholischen Kirche bekundet, welche der Heiland seiner Kirche als untrügliches Merkmal der Wahrheit aufgedrückt hat.

Alsdann jubelt der heilige Vater auch über den Empfang so vieler Gläubigen, besonders aus den Kreisen der Jugend, welche seine väterlichen Ansprachen mit der größten Aufmerksamkeit und tiefem Verständnis zugehört und ins Herz aufgenommen haben. Alle die Pilger haben mit frommer Gesinnung jene römischen Basiliken besucht, deren Besuch für die Gewinnung der Ablassse bestimmt war. Dadurch haben sie ihrer Überzeugung, daß es neben den irdischen Gütern noch andere, höhere, kostbarere, ewige, gebe, Ausdruck verliehen. Die christliche Gesinnung und das christliche Leben habe in den Einzelnen sehr zugenommen, wodurch auch dieselbe Überzeugung und Gesinnung und Besserung der Sitten im öffentlichen Völkerleben gar sehr gehoben wurde. Einen Beweis dafür

sieht der heilige Vater in einer eifrigeren Bemühung zur Ausbreitung des Reiches Christi sowohl unter der einheimischen Bevölkerung durch Belebung der katholischen Aktion, als auch unter den heidnischen Völkern durch reichlichere Beiträge zur Erhaltung und Förderung der Missionen.

Schluß.

Zum Schlusse seines Hirtenschreibens fordert der heilige Vater alle Bischöfe und alle Gläubigen auf zur Danksagung Gott dem Herrn für die außerordentliche Gnade seines fünfzigjährigen Priesterlebens, für die ihm ohne Unterlaß erwiesene väterliche Hilfe und für die großen inneren Freuden, welche ihm in diesem Jubeljahre zuteil geworden sind.

Sollen nun diese vielen Tugendfrüchte nach und nach verloren gehen? Nein! Der heilige Vater verspricht, er werde heiße Gebete zur Gott, dem Schöpfer und Erhalter der Menschheit, emporsenden in der Hoffnung, daß die christliche Liebe die scharfen Parteigegensätze mildern und das christliche Volk im privaten und öffentlichen Leben die Gebote Gottes beobachten und so jenen Frieden erhalten werde, welcher im gegenseitigen Verkehr und im Verhältnis zu den öffentlichen Gewalten erwünscht ist, und sich auch jene Tugenden erwerben werde, welche nach diesem Leben in eine glückselige Ewigkeit führen. Um diese Gott wohlgefälligen Früchte in den Gläubigen zu vermehren und umso sicherer zu erhalten, verlängert der heilige Vater das außerordentliche Jubiläum bis Ende Juni des laufenden Jahres und erteilt allen als Bürgschaft des allgemeinen Friedens seinen väterlichen, apostolischen Segen.

Ljubljana, am 15. Jänner 1930.

† Anton Bonaventura,
Bischof.

Auftrag: Die Priester mögen diesen Überblick der Enzyklika des heiligen Vaters den Gläubigen in der Kirche bekannt machen.

